

Označování rostlinných imitací pod lupou: Potravinářská komora přináší fakta vyvracející mýty často rozšířené i mezi vegany

10.7.2025 - Marek Zemánek | Potravinářská komora ČR

Jasná fakta o rostlinných imitacích, které mohou obsahovat i nulové množství bílkovin, jsou často opomíjena. Zatímco například názvy mléčných výrobků podléhají přísné regulaci, názvy jiných potravin zatím ne. Proto i někteří výrobci rostlinných výrobků sami požadují harmonizaci pravidel v celé EU. Přesto se nadále šíří zkreslená a často nepravdivá tvrzení. Potravinářská komora ČR proto přináší přehled nejčastějších mýtů a uvádí věci na pravou míru.

Mýtus 1: Pojmenování rostlinných výrobků jinak než živočišnými názvy je banální problém

Fakta: Debata o názvech není jen jazykovou hříčkou. Cílem je zajistit, aby rostlinné potraviny nebyly vydávány za plnohodnotné alternativy ke klasickým živočišným výrobkům bez jasné informace pro spotřebitele. Ochrana tradičních názvů slouží k udržení standardů a zabránění zneužívání výrazů, které mají v potravinářském právu dlouhou tradici.

Mýtus 2: Vegani tvrdí, že spotřebitelé přesně vědí, co kupují. Úpravy názvů jsou jen snahou brzdit rozvoj tohoto sektoru

Fakta: I když většina spotřebitelů rozumí označení rostlinných výrobků správně, stále existuje riziko záměny. Je proto potřeba chránit i ty, kteří se mohou zmýlit, zejména s ohledem na dlouhodobě zažitou praxi, kdy názvy masných výrobků vždy patřily výhradně masu. Samotné veganské organizace vedou intenzivní kampaně proti jakémukoli omezení těchto pojmů, což dokládá, že pro ně nejde o banální záležitost, ale o strategicky důležité téma.

Mýtus 3: Pravidla by si měla určovat každá země sama

Fakta: V současnosti přistupují členské státy EU k označování rostlinných výrobků velmi rozdílně. Tato roztržitost komplikuje orientaci spotřebitelům a narušuje volný pohyb zboží na vnitřním trhu. Proto existuje silná snaha o sjednocení přístupu na úrovni EU a vytvoření jednotného právně závazného rámce, který přinese větší právní jistotu a spravedlivější podmínky pro všechny.

Mýtus 4: Výrobci pravidla nechtějí

Fakta: Harmonizace pravidel v rámci EU je pro výrobce rostlinných produktů klíčová a sami ji ve většině případů aktivně podporují. Současná roztržitost předpisů je pro firmy matoucí – stejný název výrobku může být v jedné zemi povolený a v sousední zakázaný kvůli odlišným národním regulacím.

Mýtus 5: Pravidla pro označování rostlinných výrobků jsou jasná

Fakta: Rozsudek Evropského soudního dvora v loňském roce ukázal, že pravidla je třeba stanovit přesněji. Konstatoval například, že označení „veganské maso“ nesmí dodavatelé používat. Stejný směr potvrdil i letošní verdikt Pařížského obchodního soudu, který nařídil jedné společnosti odstranit z obalů slovo „maso“, logo zelené krávy a další zavádějící symboly.

Mýtus 6: Za vším stojí lobby masného průmyslu

Fakta: Jasná pravidla pro označování rostlinných výrobků podporuje 18 členských států EU. Proti tomuto přístupu se nestaví ani státy, které podporují a rozvíjejí sektor rostlinných produktů. Většina zemí usiluje o nastavení transparentních a spravedlivých pravidel pro všechny účastníky trhu.

Mýtus 7: Pravidla pro označování rostlinných výrobků jsou zbytečná novinka

Fakta: Pravidla pro označování už dlouhá léta fungují například u mléčných produktů. Podle předpisů EU smí být za mléčný výrobek označen jen ten, který je skutečně vyroben z mléka. Je proto načase zajistit podobnou transparentnost a ochranu spotřebitele i u dalších kategorií potravin.

Mýtus 8: Pravidla pro označování veganských výrobků jsou omezováním svobody trhu

Fakta: Výrazy jako „maso“, „mléko“ nebo „vejce“ představují pro rostlinné výrobky silný marketingový nástroj, bez kterého se jejich obchodní model komplikuje. Tyto produkty často využívají levné směsi rostlinných surovin s nízkými náklady, ale prodávají se za vyšší ceny. Když je na obalu uvedeno například „rostlinný tukový blok se škrobem“, zní to méně lákavě než „veganské máslo“.

Mýtus 9: Omezení názvů zastaví inovace a rozvoj rostlinných produktů

Fakta: Skutečné inovace by měly spočívat ve vývoji nových, chutných a nutričně vyvážených produktů, nikoli v jejich pojmenování. Kvalitní výrobek si své místo na trhu najde i pod novým názvem, který přesně vystihuje jeho složení. Jasně a transparentní označování může dokonce zvýšit důvěru spotřebitelů.

Mýtus 10: Rostlinné výrobky jsou vždy zdravější a ekologičtější než živočišné produkty

Fakta: Není pravda, že všechny rostlinné výrobky jsou automaticky zdravější a šetrnější k životnímu prostředí než jejich živočišné protějšky. Jejich nutriční profil se může výrazně lišit a nemusí být vždy optimální. Některé mohou mít vysoký obsah soli, cukru nebo nasycených tuků. Je také nutné zohlednit energetickou náročnost výroby a transportu těchto produktů. Každý výrobek je potřeba posuzovat individuálně.

Mýtus 11: Veganský boom je hnán výhradně spotřebiteli

Fakta: Zájem o potraviny rostlinného původu již dosáhl svého vrcholu a v současnosti stagnuje až mírně klesá, rozvoj tohoto odvětví je výrazně podporován investicemi korporací a fondů, které se snaží zúročit dosavadní investice a vytvořit dojem zájmu spotřebitelů a růstu celého segmentu.

Mýtus 12: Rostlinná revoluce v Česku

Fakta: Vytváření dojmu růstu celého segmentu a trendy přístupu v oblasti rostlinných imitací stimulují některé nestátní neziskové organizace, s finančním přispěním některých výrobců a obchodníků. Budoucnosti segmentu, do kterého investovali, neprospívá fakt, že dochází ke stagnaci až mírnému poklesu zájmu spotřebitelů o tyto produkty, což lze doložit i redukcí výroby rostlinných potravin a zavíráním některých provozů v České republice i v Německu.

Marek Zemánek

Tiskový mluvčí a vedoucí tiskového oddělení Potravinářské komory ČR

<https://www.foodnet.cz/cs/aktuality/9801-oznacovani-rostlinnych-imitaci-pod-lupou-potravinarska-ko>

[mora-prinasi-fakta-vyvracejici-myty-casto-rozsirene-i-mezi-vegany](#)